

Motion till riksdagen 2020/21:3842

av **Nooshi Dadgostar m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2020/21:83 Extra ändringsbudget för 2021 – Förstärkta stöd till företag, nedsättning av arbetsgivaravgifter för unga och andra åtgärder med anledning av coronaviruset

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utdelningsstoppet efter stödmånaderna bör uppgå till ett år och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de företag som får stöd vid korttidsarbete bör omfattas av en anmälningsplikt i fråga om vinstutdelning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om korttidsarbete i vissa fall i de delar som avser 12 §.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att de situationer som innebär att preliminärt stöd inte får lämnas även bör omfatta den situationen att en arbetsgivare underlåtit att göra en anmälan om avstämning i fråga om tidigare lämnat stöd och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att gränsen för när revisorsintyg ska krävas bör sänkas till en lönesumma motsvarande 250 000 kronor per månad och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att företag som saknar centralt kollektivavtal inte ska kunna få stöd vid korttidsarbete och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om särskild beräkning av arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift för personer som fyllt 18 men inte 23 år.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med en ändrad inkomstberäkning i enlighet med Vänsterpartiets förslag och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att den sammanlagda nettoomsättningen ska ha minskat med mer än 50 procent för att ett företag ska omfattas av omställningsstöden och tillkännager detta för regeringen.

2 Stöd vid korttidsarbete i vissa fall

I propositionen föreslås att arbetsgivaren inte ska ha rätt till stöd vid korttidsarbete om arbetsgivaren under stödmånaderna, de två kalendermånaderna närmast före den första stödmånaden eller de sex kalendermånaderna närmast efter den sista stödmånaden verkställer ett beslut om vinstutdelning, gottgörelse, förvärv av egna aktier, minskning av aktiekapitalet eller reservfonden för återbetalning till aktieägarna eller medlemmarna. Vänsterpartiet menar att perioden för utdelningsstoppet bör vara längre.

Utdelningsstoppet efter stödmånaderna bör uppgå till ett år. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Tillväxtverket anför i sitt remissvar att bestämmelserna om vinstutdelning bör kompletteras med en bestämmelse om anmälningsskyldighet för arbetsgivaren, detta bl.a. eftersom det kan vara förenat med svårigheter att kontrollera utländska koncernmödrars värdeöverföringar och att det därför är önskvärt att dessa omfattas av anmälningsskyldighet. Vänsterpartiet delar denna bedömning. De företag som erhåller stöd vid korttidsarbete bör omfattas av en anmälningsskyldighet i fråga om vinstutdelning. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

I propositionen föreslås att stöd även får lämnas under arbetstagarens uppsägningstid. Unionen, Svenska Transportarbetareförbundet, IF Metall och Landsorganisationen i Sverige (LO) avstyrker förslaget. De anser att förslaget går emot det grundläggande syftet med stödet som är att undvika uppsägningar och värna sysselsättningen. Om statligt stöd kan lämnas även under uppsägningstid minskar arbetsgivarens incitament att behålla sin personal. Vänsterpartiet delar denna uppfattning och föreslår att riksdagen avslår förslaget om att stöd även får lämnas under arbetstagarens uppsägningstid.

Riksdagen bör avslå regeringens förslag till lag om korttidsarbete i vissa fall i de delar som avser 12 §. Detta bör riksdagen besluta.

I propositionen föreslår regeringen att preliminärt stöd och ytterligare stöd inte får lämnas till arbetsgivare som har skulder avseende återkrav av stöd enligt lagen om stöd vid korttidsarbete som har överlämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning när ansökan om sådant stöd prövas. Vänsterpartiet anser, i likhet med Åklagarmyndigheten, att regelverket bör ändras för att se till att en arbetsgivare fullgör vad som ankommer på denne. Regeringen bör återkomma med förslag om att de situationer som innebär att preliminärt stöd inte får lämnas även bör omfatta den situationen att en arbetsgivare underlåtit att göra en anmälan om avstämning avseende tidigare lämnat stöd. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

I propositionen föreslår regeringen krav på revisorsintyg för företag som söker permitteringsstöd om lönesumman överstiger 400 000 kronor per månad. Enligt uppgifter i propositionen innebär detta att endast ca 12 procent av företagen omfattas av kravet på revisorsintyg. Mot den bakgrunden bör gränsen för när revisorsintyg ska krävas sänkas till en lönesumma motsvarande 250 000 kronor per månad. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Regeringen föreslår även ett stöd för de administrativa kostnader som kan uppstå vid ansökan om korttidsarbete på 10 000 kronor per arbetsgivare för de arbetsgivare som har en lönesumma på minst 400 000 kronor. Vänsterpartiet anser att det kan finnas ett behov av ett sådant stöd, men att det bör riktas till mindre företag med mer begränsade resurser. Därför anser vi att stödet bör utformas så att det betalas ut till arbetsgivare som har en lönesumma som uppgår till högst 400 000 kronor. Regeringen bör återkomma med förslag om att införa ett stöd för de administrativa kostnader som kan uppstå vid ansökan om korttidsarbete på 10 000 kronor per arbetsgivare för de arbetsgivare som har en lönesumma på högst 400 000 kronor.

I sammanhanget vill vi, återigen, framhålla att stöd vid korttidsarbete endast bör kunna ges till företag med kollektivavtal. Det skulle vara en effektiv kontrollmekanism och motverka missbruk av stödet. Det är en beprövad erfarenhet, bl.a. från arbetsmarknadspolitiken, att riskerna för missbruk är större bland företag utan kollektivavtal som tar emot statliga medel.

Med kollektivavtal kommer flera kontrollfunktioner av företagen. Det handlar dels om att företagen har långtgående skyldigheter att informera och förhandla med fackliga företrädare, dels om att fackliga företrädare ges möjlighet att begära att få se löneutbetalningar och arbetsscheman som rör medlemmarna. Därtill finns möjligheter att utkräva skadestånd vid avtalsbrott. Anställda har, oavsett om de är medlemmar i facket eller inte, även möjlighet att rapportera missbruk och avtalsbrott till det berörda fackförbundet, som kan vidta åtgärder.

Om företaget dessutom är medlem i en arbetsgivarorganisation, och inte enbart har ett hängavtal, finns ytterligare en kontrollfunktion från arbetsgivarsidan. Fackförbund som får uppgifter om missbruk kan då vända sig till behörig arbetsgivarorganisation och meddela att ett av deras medlemsföretag inte följer lag och avtal. Sammantaget finns många starka skäl för att stöd vid korttidsarbete endast bör gälla företag med kollektivavtal. Regeringen bör återkomma med förslag om att företag som saknar centralt kollektivavtal inte ska kunna få stöd vid korttidsarbete. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

3 Nedsatta sociala avgifter för 19–23-åringar

I budgetpropositionen för 2020 föreslog regeringen en tillfällig nedsättning av sociala avgifter för 19–23-åringar. Nedsättningen var tänkt att träda i kraft den 1 april 2021, och i propositionen föreslår regeringen en tidigareläggning av förslaget. Sammantaget beräknas reformen försvaga de offentliga finanserna med ca 18 miljarder kronor fram till dess att nedsättningen upphör den 31 mars 2023. Reformen är inte ny. En liknande nedsättning av arbetsgivaravgifterna infördes under regeringen Reinfeldt. Reformen har blivit grundligt utvärderad. Sammanfattningsvis kan sägas att utvärderingarna kommit fram till att det var en dyr och ineffektiv reform. Medlen som nu föreslås avsättas till de nedsatta sociala avgifterna hade gjort bättre nytta genom att bl.a. satsas på utbildning, aktiv arbetsmarknadspolitik och tidigareläggning av offentliga investeringar. Nedsättningen fungerar i praktiken som en försvagning av socialförsäkringssystemet och en betydande överföring av skattemedel till vissa företagsägare snarare än en samhälls-ekonomiskt effektiv åtgärd under pandemin. Vänsterpartiet anser att riksdagen bör avslå regeringens förslag om nedsatta sociala avgifter för 19–23-åringar.

Riksdagen bör avslå regeringens förslag till lag om särskild beräkning av arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift för personer som fyllt 18 men inte 23 år. Detta bör riksdagen besluta.

Regeringen bör återkomma med en ändrad inkomstberäkning i enlighet med Vänsterpartiets förslag. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

4 Omställningsstödet

Regeringen föreslår att omställningsstödet utökas för perioden januari–februari 2021. För perioden ska den sammanlagda nettoomsättningen ha minskat med mer än 30 procent för att omställningsstöd ska betalas ut, enligt regeringens förslag. Regeringen vill också införa ett nedstängningsstöd, utformat som ett förstärkt omställningsstöd, till företag som till följd av stängning som meddelats enligt covid-19-lagen eller lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen varit förhindrade att bedriva verksamhet.

Vänsterpartiet välkomnar regeringens förslag om nedstängningsstöd och en förlängning av omställningsstödet. Vi har tidigare framfört kritik mot omställningsstödet, men eftersom pandemin kräver insatser för företagen och detta är det stöd som nu finns är det rimligt att förlänga det. Vänsterpartiet menar dock att kravet på en minskad sammanlagd nettoomsättning under perioden borde vara 50 procent i stället för den föreslagna nivån 30 procent. Regeringen bör återkomma med förslag om att den sammanlagda nettoomsättningen ska ha minskat med mer än 50 procent för att ett företag ska omfattas av omställningsstöden. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Regeringen har avsatt stora resurser för att hjälpa företag genom den ekonomiska kris som pandemin medfört. Det är fullt rimligt att ge stöd åt den privata sektorn i en svår tid, även om en del av stöden brustit i utformning och träffsäkerhet. Vänsterpartiet menar att det är viktigt att redan nu börja planera för hur de resurser som tillförts företagen från det offentliga ska återbetalas. Vi anser att detta bör ske genom höjda bolags- och kapitalskatter när den ekonomiska återhämtningen tagit fart.

5 Förändringar inom sjukförsäkringen

Regeringen har i propositionen Extra ändringsbudget för 2021 – Vissa ändrade regler inom sjukförsäkringen (prop. 2020/21:78) föreslagit att anslaget ökas med 250 000 000 kronor med anledning av förslag om nya bestämmelser för bedömningen av arbetsförmågan i ärenden om sjukpenning. I avvaktan på att dessa bestämmelser träder i kraft avser regeringen att besluta om undantag från vissa bestämmelser om sjukpenning med anledning av covid-19. Det innebär att prövningen av den försäkrades arbetsförmåga mot ett på arbetsmarknaden normalt förekommande arbete eller mot ett annat lämpligt arbete som är tillgängligt för honom eller henne fr.o.m. dag 181 i rehabiliteringskedjan tillfälligt upphör. Den försäkrade ska därmed även efter dag 180 i rehabiliteringskedjan få sin arbetsförmåga prövad mot arbete hos arbetsgivaren. Detta ska gälla t.o.m. dag

365. Undantaget avses gälla retroaktivt och avse tid fr.o.m. den 21 december 2020 t.o.m. den 14 mars 2021.

Vänsterpartiet välkomnar regeringens förslag och att regeringen återigen väljer att gå vidare med ett av de förslag vi har lagt i socialförsäkringsutskottet. Det är tydligt att allt fler, regeringen inkluderad, börjar inse bristerna i sjukförsäkringen. Även om de initiativ som regeringen tagit och aviserat att den ämnar ta är välkomna och viktiga steg för att få en sjukförsäkring som fungerar och ger verklig ekonomisk trygghet vid sjukdom behöver mycket mer göras. Vänsterpartiet kommer att fortsätta driva på för en fungerande sjukförsäkring.

Nooshi Dadgostar (V)

Hanna Gunnarsson (V)

Maj Karlsson (V)

Håkan Svenneling (V)

Ulla Andersson (V)

Tony Haddou (V)

Karin Rågsjö (V)

Jessica Wetterling (V)